

AFETLERE HAZIR OLMAK

S

on aylarda ülkemizde yaşanan olaylar, afetlere karşı ne kadar hazırlıklı olduğumuzu ve afet yönetimindeki yaklaşımımızı bir kez daha sorgulamamıza neden oldu. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli büyük deprem felaketinde yaşanan büyük can ve mal kayıpları henüz hafızalarımızda canlıyken, Kartalkaya ve Uludağ'da meydana gelen otel yangınları, afetlere hazırlıksız olmanın ne anlama geldiğini bize bir kez daha acı bir şekilde hatırlattı. Bu felaketlerde yaşanan can kayıplarının, müdahalelerdeki gecikmelerin ve ihmaller zincirinin sadece tesadüf veya kötü kader olmadığını hepimiz biliyoruz.

Ülkemizin afetler karşısındaki kırılganlığı ne yazık ki yeni değildir. İktidarların afetlere bakış açısı ve afet yönetimi politikaları, yaşadığımız acıların temel nedenidir. 1999 Marmara depreminden bugüne kadar yapılan tartışmalara, verilen sözlere ve açıklanan planlara rağmen, bugün geldiğimiz noktada hala ciddi eksiklikler ve ihmaller söz konusudur. Acil müdahale sistemindeki zafiyetler, koordinasyonsuzluk, altyapı eksiklikleri ve plansız kentleşme, afetlerin etkilerini katlayan temel unsurlar olarak karşımızda durmaktadır.

Deprem veya yangın gibi doğal veya insan kaynaklı afetlerin yıkıcı sonuçlarını azaltmak mümkündür. Ancak bu, ciddi bir kamusal sorumluluk ve bilinçli bir hazırlık gerektirir. Afetlere hazır olmak demek; yalnızca afet sonrası müdahale değil, öncesinde riskleri azaltmaya yönelik yapısal ve sistematik adımlar atmak demektir. Kentlerimizin, yapılarımızın ve altyapımızın afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesi, bu hazırlığın en temel parçasıdır. Yapı stokunun güvenli hale getirilmesi, kaçak ve denetimsiz yapılaşmaya son verilmesi, imar affı gibi riskleri artıran politikalar-
dan vazgeçilmesi zorunluluktur.

Ülkemizde afetlere hazırlıkta eksik olan şey, kaynak veya bilgi değildir. Eksik olan şey, siyasi ve kamusal iradedir. Kamusal yararı öncelik haline getiren, rant değil insan odaklı kentleşme politikalarını benimseyen bir anlayışa ihtiyaç vardır. Afetlerle ilgili gerekli

yönetmelik değişikliklerinin yapılması ve kararlılıkla uygulanması, yapı denetiminin nitelikli ve etkin biçimde yapılması, yerel ve merkezi yönetimlerin birlikte hareket etmesini sağlanması, acil müdahale kapasitesinin artırılması ve sürekli hale getirilmiş afet eğitimlerinin toplumsal bilinç oluşturacak şekilde yaygınlaştırılması temel gereklilikler arasındadır.

Geç kalmanın, afetlerle mücadelede telafisi olmayan sonuçlar doğurduğunu maalesef defalarca yaşadık. Son yaşanan felaketlerde müdahaledeki gecikmeler, kayıpları artıran temel faktörlerden biri oldu. Afet yönetiminde hızlı ve etkin müdahalenin önemi büyüktür ancak asıl hedef, müdahaleye gerek kalmadan veya en azından müdahale ihtiyacını minimize edecek biçimde önleyici çalışmalar yürütmektir. Bir başka deyişle, afetlere hazır olmak, afetleri sadece yönetmek değil, onlara karşı hazırlıklı bir toplumsal yapı oluşturmakla mümkündür.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak yıllardır dile getirdiğimiz uyarıları, yaptığımız önerileri ve geliştirdiğimiz çözüm modellerini bugün tekrar gündeme getirmek durumundayız. Mesleki bilgimiz, deneyimimiz ve sorumluluğumuz, bizleri bu konuda sürekli bir uyarıcı ve çözüm üretici olmaya zorlamaktadır. Toplum olarak afetlere hazırlıklı olmak; ortak, planlı ve sürekli bir mücadeleyi gerektirmektedir.

Bu vesileyle bir kez daha hatırlatıyoruz: Afetler kaçınılmazdır ancak afetlerin felakete dönüşmesini engellemek bizim elimizdedir. Yeter ki bilimin ışığında, mühendisliğin rehberliğinde ve kamusal yarar doğrultusunda hareket edelim. İnşaat Mühendisleri Odası olarak, afetlere hazır, planlı, güvenli kentler ve yapılar oluşturma mücadelesini sürdüreceğimizi kamuoyuna duyuruyor, yetkilileri bir an önce gerekli adımları atmaya çağırıyoruz.

Afetlere hazır olarak felaketleri önlemek mümkün.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu